

Til lovforslag nr. L 63. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 12. marts 2008

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Godkendelse af private behandlingstilbud for stofmisbrugere)

[af velfærdsministeren (Karen Jespersen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. januar 2008 og var til 1. behandling den 7. februar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og velfærdsministeren sendte den 10. december 2007 dette udkast til udvalget, jf. alm. del bilag 38. Den 31. januar 2008 sendte velfærdsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til velfærdsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

For Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget er det væsentligt, at behandlingsområdet i Danmark består af en lang række såvel private som offentlige tilbud, som brugerne kan vælge imellem. Det er Venstres og

Det Konservative Folkepartis opfattelse, at et bredt udbud af forskellige tilbud og behandlingsformer er med til at sikre, at den enkelte misbruger kan finde et tilbud, som netop svarer til misbrugerens behov og metodisk understøtter misbrugerens motivation for at blive stoffri. Der er heller ingen tvivl om, at en bred vifte af tilbud vil sikre, at der udvikles flere og nye behandlingsmetoder og skabes resultater, der siden kan anvendes til at optimere behandlingen generelt.

For Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget er det først og fremmest vigtigt, at misbrugere, der ønsker behandling, kan få det, og at de kan få det, når de er motiverede – ikke flere uger efter. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti støtter forslaget, fordi det giver en bredere vifte af tilbud, og fordi det for os er vigtigt, at behandlingen er tilpasset den enkelte misbrugers personlighed og aktuelle situation.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget ønsker at understrege, at frit valg-ordninger af denne karakter ikke bør bruges til at skabe den opfattelse, at det er borgerens eget ansvar, hvorvidt en behandling lykkes, når borgeren har haft muligheden for at vælge mellem forskellige behandlingstilbud.

Det må være et krav til alle tilbud, hvor det offentlige betaler behandlingen, at de er kvalitativt i orden, og at der føres et kvalitativt tilsyn med de godkendte tilbud.

Derfor har Det Radikale Venstre ønsket ministerens svar på spørgsmål 8 optrykt. Her giver ministeren tilsagn om, »at dette forslag skal ses i

sammenhæng med de øvrige overvejelser, der gøres for at styrke indholdet af godkendelserne og tilsynet med tilbuddene.«

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke

repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) nfmd. Anne-Mette Winther Christiansen (V)

Karen Ellemann (V) Christian H. Hansen (DF) fmd. René Christensen (DF)

Anita Christensen (DF) Vivi Kier (KF) Tom Behnke (KF) Mette Frederiksen (S)

Lone Møller (S) Lene Hansen (S) Lise von Seelen (S) Özlem Sara Cekic (SF) Astrid Krag (SF)

Marianne Jelved (RV) Line Barfod (EL)

Ny Alliance Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 63**

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og hørings svar, fra velfærdsministeren
2	Tidsplan for L 63
3	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 63

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvor mange stofmisbrugere der ifølge indberetningerne har været i behandling, og hvordan fordelingen mellem private og offentlige behandlingstilbud er, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan udviklingen i brugen af frit valg ordningen på døgntilbudsområdet har været siden indførelsen i 2003, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren kan bekræfte, at det primære formål med lovforslaget er at øge kvaliteten i tilbuddene, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren vil beskrive, hvordan kvaliteten af godkendelserne af og tilsynet med bl.a. behandlingsstederne kan blive forbedret, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren mener, at Servicestyrelsens database for stofmisbrug er tilstrækkelig til at sikre alle stofmisbrugere et reelt frit valg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvad ministeren i praksis og på brugerniveau agter at foretage sig for at sikre den enkelte stofmisbrugers mulighed for frit valg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om antal kommuner, som har indberettet for november og december 2007, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren vil være med til at se på, hvordan man kan styrke indholdet af godkendelserne og tilsynet med institutionerne, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til velfærdsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og velfærdsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Socialdemokratiet.

Spørgsmål 3:

Kan ministeren bekræfte, at det primære formål med lovforslaget er at øge kvaliteten i tilbuddene og sikre den enkelte stofmisbruger indflydelse på egen behandling, mens målsætningen om at øge antallet af private behandlingstilbud maksimalt kan være sekundær?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at formålet med lovforslaget er en udvidelse af stofmisbrugerens ret til frit at kunne vælge mellem offentlige og godkendte private behandlingstilbud. Det frie valg skal ske inden for rammerne af den udarbejdede behandlingsplan. Efter lovforslaget vil kommunerne skulle godkende de private behandlingstilbud og efterfølgende føre tilsyn med tilbuddene. Derved får den enkelte stofmisbruger flere muligheder at vælge imellem og ved krav om godkendelse og tilsyn forventes også, at kvaliteten i tilbuddene vil øges.

Der er i øjeblikket registreret 7 private ambulante behandlingstilbud for stofmisbrugere i Tilbudsportalen.

Det forventes, at disse og flere behandlingstilbud vil søge om at blive godkendt af kommunen og derved kunne indgå i de muligheder, som stofmisbrugere har for at kunne vælge et andet tilbud end det, der er visiteret til.

Hvorvidt antallet af private tilbud vil øges vil blive fulgt via Servicestyrelsens database for stofmisbrug.

Det er ikke et mål i sig selv at udvide den samlede kapacitet på området, men det forventes, at der vil være interesse fra private ambulante behandlingstilbud for at søge om en godkendelse. Spørgsmålet og velfærdsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Socialistisk Folkeparti.

Spørgsmål 4:

Vil ministeren beskrive, hvordan kvaliteten af godkendelserne af og tilsynet med blandt andet

behandlingsstederne kan blive øget, jf. ministerens afsluttende bemærkninger under 1. behandlingen af L 63.

Svar:

I forbindelse med gennemførelse af kommunalreformen er det politiske ansvar for ydelser til borgerne samlet hos kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal dermed sørge for, at leverandørerne af ydelserne til borgerne understøtter de enkelte dele i kommunalbestyrelsens afgørelser. Et værktøj til at nå dette mål er godkendelsesinstituttet.

Godkendelse af tilbud som generelt egnede, jf. lovforslaget, medfører, at det pågældende behandlingstilbuds driftsmæssige forhold, fx pladsantal, fysiske rammer, organisering, økonomi og den pædagogiske eller behandlingsmæssige metode mv. godkendes efter de samme principper, som gælder for godkendelse af private botilbud, jf. servicelovens § 144.

Ved godkendelsen af stedets behandlingsmæssige og pædagogiske metode og målsætning vil indgå en vurdering af beskrivelsen af stedets metoder og målsætninger i forhold til behandlingsstedets målgruppe.

I vurderingen af beskrivelsen af stedets pædagogiske og metodemæssige tilgang vil kendskabet til og dokumentation for stedets behandlingsmæssige tilgang indgå. Heri indgår også en vurdering af dokumentationen for den valgte metodemæssige tilgang sammenlignet med andre metodiske tilgange til behandlingsindsatsen over for samme målgruppe.

Godkendelsen som generelt egnet og optagelsen i Tilbudsportalen medfører, at kommunalbestyrelsen sættes i stand til at foretage den bedst mulige matchning af klient og behandlingssted.

Den indholds- og metodemæssige beskrivelse af det enkelte tilbud vil være udgangspunktet for at fastlægge det forventede forløb og formålet hermed for den enkelte klient, der visiteres til tilbuddet.

Hermed danner godkendelsen og den bagvedliggende beskrivelse af tilbuddets indholdsmæssige tilgang grundlag for planlægningen af den

Bilag til bet. o. lovf. vedr. social service

enkelte klients ophold på stedet, og det vil på denne måde være muligt løbende at følge med i, om formålet med optagelsen i behandlingstilbuddet opfyldes, eller om der skal foretages justeringer i indsatsen over for den enkelte.

Spørgsmålet og velfærdsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes i forlængelse af svaret på L 63 - spørgsmål 5 redegøre for, hvad ministeren i praksis og på brugerniveau - herunder i forbindelse med vejledning af kommunerne og tilsyn - agter at foretage sig for at sikre den enkelte stofmisbrugers mulighed for frit valg.

Svar:

Det påhviler kommunalbestyrelsen som den ansvarlige myndighed efter serviceloven § 101 at sikre sig, at der som led i behandlingen af den konkrete sag vejledes om muligheden for frit valg af behandlingstilbud. Som det fremgår af svar på spørgsmål nr. 5 til L 63, er det kommunalbestyrelsen, der konkret tager stilling til, hvorledes denne information skal ske. Det kan være en mundtlig eller en skriftlig information.

Der er fra centralt hold udsendt en bekendtgørelse og en vejledning om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en kvalitetsstandard på stofmisbrugsområdet. Denne kvalitetsstandard, der også skal indeholde information om muligheden for frit valg, skal være tilgængelig for borgerne i kommunen.

Herudover indeholder Velfærdsministeriets Vejledning nr. 4 til serviceloven i pkt. 208 en beskrivelse af omfanget af frit valg. Der vil endvidere i forbindelse med vedtagelse af L 63 blive udsendt en informationsskrivelse til samtlige kommuner m.fl. om indholdet af den vedtagne lov.

For at sikre kvaliteten i behandlingen på stofmisbrugsområdet er der taget en række initiativer til forbedring af kommunernes indsats over for stofmisbrugere. Det er Servicestyrelsen, der står for gennemførelsen af initiativerne.

Et af initiativerne er en forbedret sagsbehandling og visitation, der sikrer, at sagsbehandlerne kender de nødvendige værktøjer til opfyldelse af behandlingsgarantien. De gode erfaringer fra kvalitetsudviklingsprojektet »God Sagsbehandling« vil derfor blive omsat til stofmisbrugsom-

rådet. I projekt »God Sagsbehandling« bruges fx tjeklister og andre it-baserede hjælpemidler til at højne kvaliteten i sagsbehandlingen. Ved at overføre erfaringerne fra projekt »God Sagsbehandling« sikres det, at stofmisbrugeren inddrages i sagsbehandlingen, og at stofmisbrugeren får en faglig velfunderet og juridisk korrekt sagsbehandling med en individuel begrundet og forståelig skriftlig afgørelse. I forbindelse med projektet gennemføres et landsdækkende uddannelsesforløb for sagsbehandlere på området.

Som støtte til et kvalitetsløft i behandlingen udarbejdes desuden en metodebog om »God stofmisbrugsbehandling« baseret på gode eksempler fra kommuner og behandlingstilbud.

Uddannelsesforløbet af sagsbehandlerne afsluttes ultimo 2008. Den nævnte metodebog vil foreligge ultimo 2008, og projekt »God sagsbehandling« med IT-redskaber vil være klar august-november 2009 med metodehåndbog ultimo 2009.

Samlet set mener jeg således, at der på dette område er mulighed for centralt at følge udviklingen herunder i brug af frit valg ordningen via registre, men også at der ved gennemførelsen af de nævnte initiativer skabes mulighed for, at der kan sikres et højt fagligt niveau i sagsbehandlingen i de konkrete sager.

Spørgsmålet og velfærdsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Det Radikale Venstre.

Spørgsmål 8:

Som opfølgning på ministerens svar på L 63 - spørgsmål 4 bedes det oplyst, om ministeren vil være med til at se på, hvordan vi kan styrke indholdet af godkendelserne og tilsynet med institutionerne, jf. ministerens afsluttende bemærkninger under 1. behandlingen af L 63: »Egentlig ser jeg en parallel her til at sige: Hvordan styrker vi indholdet i godkendelserne og dermed også i tilsynet? Så jeg vil gerne give tilsagn om, at jeg er med på, at vi skal snakke om at se på, hvordan vi kan gøre det bedre - og bruge det her forslag til det.«

Svar:

Når en kommunalbestyrelse skal vurdere, hvem, der skal påtage sig en opgave i forhold til en konkret klient, er det vigtigt, at der foreligger et så klart beslutningsgrundlag som muligt.

Tilbudsportalen, som er blevet etableret som følge af kommunalreformen, er et skridt i denne

retning. Når det gælder private opholdssteder og døgntilbud til voksne, indgår det i godkendelsesproceduren, at det pågældende opholdssteds eller botilbuds pædagogiske metode og behandlingsmæssige målsætning for arbejdet indgår i den generelle godkendelse.

Med lovforslaget er det tanken, at det enkelte private behandlingstilbuds metode og pædagogiske og behandlingsmæssige formål med indsatsen skal indgå i godkendelsen, jf. de regler, der gælder for private opholdssteder og private botilbud.

Uanset om der er tale om private eller offentligt drevne tilbud, er det vigtigt, at tilbuddene be-

skrives, så det er muligt at se, om et tilbud lever op til sit formål.

Jeg er derfor optaget af, at vi løbende har fokus på kvaliteten i tilbuddene, således at kommunalbestyrelserne har gode muligheder for at foretage det bedst mulige match mellem klient og tilbud. Jeg kan derfor også bekræfte, som jeg nævnte under 1. behandlingen af forslaget, at jeg er indstillet på, at se på, hvordan det kan gøres bedre, og at dette forslag skal ses i en sammenhæng med de øvrige overvejelser, der gøres for at styrke indholdet af godkendelserne og tilsynet med tilbuddene.